

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Alexei Grecu și alții

(art. 186 alin. (5) din Codul penal)

(Dosarul nr. 1ra-589/2023

Nr. PIGD 1-14138623-01-1ra-18042023)

Recursul condamnatului este tardiv, fiind depus peste mai mult de șase ani de la pronunțarea deciziei instanței de apel, care era disponibilă pe internet; Recursul avocatului este vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel corect a respins ca tardiv un apel depus peste mai mult de doi ani de la pronunțarea sentinței.

25 martie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Angela Braga

Curtea de apel: Xenofon Ulianoschi, Silvia Vrabii, Stelian Teleucă; Iurie Iordan, Alexandru Gafton, Alexandru Spoială; Oxana Robu, Igor Mânăscuță, Marcel Juganari.

Curtea Supremă de Justiție: Vladimir Timofti, Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico, Iurie Diaconu, Ion Guzun, Liliana Catan, Nicolae Craiu, Galina Stratulat

Textul corespunde originalului

Examinînd în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Alexei Grecu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Vladislav Gribincea, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Alexei Grecu s-a născut în anul 1993 în mun. Chișinău. El, alături de alți trei inculpați, a fost învinuit în temeiul art. 186 alin. (5) Cod penal (furtul, în proporții deosebit de mari).

2. Alexei Grecu a fost apărat de avocații Cristina Burlac, Vasile Albu și Ilie Gîlcă.

3. În prima instanță cauza a fost examinată în procedură generală, în lipsa inculpatului. Ultimul, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 28 iulie 2016, a fost anunțat în căutare. Alexei Grecu a fost recunoscut vinovat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal și condamnat la opt ani de închisoare. Instanța a soluționat acțiunea civilă.

4. Cauza a fost trimisă la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție la 26 ianuarie 2021. Instanța de apel a respins ca fiind depus peste termen apelul avocatului Vasile Albu.

5. La 30 decembrie 2022, avocatul Ilie Gîlcă în numele inculpatului, a depus recurs în care solicită casarea deciziei, în partea individualizării pedepsei aplicate lui Alexei Grecu.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 11 februarie 2014 și s-a finalizat la 12 mai 2014. Prima instanță a examinat cauza în perioada 29 mai 2014 – 19 aprilie 2017. Instanța de apel a examinat cauza în perioadele 01 septembrie 2017 - 06 noiembrie 2018; 19 februarie – 24 iunie 2020 și 29 martie 2021 – 17 octombrie 2022. Instanța de recurs a examinat cauza în perioada: 28 septembrie 2020 – 26 ianuarie 2021. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 18 aprilie 2023.

ÎN FAPT

7. La 11 februarie 2014, Alexei Grecu, împreună cu Ion Barba și Valeriu Casianenco, au sustras un seif din apartamentul lui Ion Sîrbu din mun. Chișinău, forțând fereastra de la verandă. Seiful, în valoare de 1.000 lei, conținea un ceas de aur, un laptop și sume de bani, prejudiciul total fiind de 687.045 de lei. După furt, bunurile au fost împărțite între autori. Ștefan Gheorghiu, aflând despre infracțiune,

a ascuns banii furati până la reținerea sa de către poliție pe 06 martie 2014. Acțiunile au fost încadrate în baza art. 186 alin. (5) din Codul penal.

8. La 19 aprilie 2017, prin [sentința Judecătorei Chișinău, sediul Central](#), Alexei Grecu a fost recunoscut vinovat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal și condamnat la opt ani de închisoare. Instanța a admis parțial acțiunea civilă și a dispus încasarea în mod solidar de la Ion Barba, Valeriu Casianenco, Grecu Alexei și Ștefan Gheorghiu în beneficiul lui Ion Sîrbu a prejudiciul material în mărime de 233.150 de lei și 19.360 de euro. De asemenea, instanța a dispus încasarea de la Ion Barba, Valeriu Casianenco, Grecu Alexei a câte 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, iar de la Ștefan Gheorghiu a sumei de 5.000 de lei.

9. La 03 mai 2017, procurorul Procuraturii mun. Chișinău, Denis Cebotari, a contestat sentința cu apel în privința lui Ștefan Gheorghiu, prin care instanța de fond a dispus recalificarea faptelor în baza art. 323 din Codul penal. Procurorul a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Gheorghiu să fie recunoscut vinovat în baza art. 186 alin. (5) Cod penal și să i se aplice o pedeapsă de opt ani de închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

7. La 04 mai 2017, avocații Anatolie Barbacar și Vladimir Gromovenco au declarat apeluri în numele inculpaților Ion Barbă și Valeriu Casianenco, solicitând casarea sentințelor și reîncadrarea faptelor acestora în baza art. 323 Cod penal, cu aplicarea unor pedepse neprivative de libertate.

8. La 17 mai 2017, avocatul Marian Babără, în interesele părții vătămate, a declarat apel, solicitând casarea sentinței în privința lui Ștefan Gheorghiu. El a solicitat încadrarea faptelor acestuia conform art. 186 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse de nouă ani de închisoare. De asemenea, el a solicitat admiterea integrală a acțiunii civile.

9. La 06 noiembrie 2018, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelurile, a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. Toți inculpații au fost găsiți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal. Ștefan Gheorghiu a fost condamnat la opt ani de închisoare, iar ceilalți inculpați la câte șapte ani de închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. De asemenea, instanța a dispus încasarea de la Alexei Grecu a sumei de 10.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral în favoarea părții vătămate. În rest, sentința a fost menținută.

10. La 09 ianuarie 2019, decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs de către avocatul Anatolie Barbacar, în numele inculpatului Ion Barbă, și de către avocatul Adrian Cebotari, în numele inculpatului Ștefan Gheorghiu.

11. La 28 noiembrie 2019, [Curtea Supremă de Justiție](#) a respins ca inadmisibile recursurile și a menținut decizia Curții de Apel Chișinău.

12. La 14 noiembrie 2019, avocatul Vasile Albu, în numele inculpatului Alexei Grecu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței din 19 aprilie 2017 și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocând că fapta nu a fost săvârșită de inculpat și că acțiunile acestuia nu întrunesc elementele constitutive ale

infrațiunii. La 20 mai 2020, avocatul Vasile Albu a declarat un apel suplimentar, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018, în ceea ce privește stabilirea pedepsei conform art. 42 alin. (5) și art. 186 alin. (5) Cod penal. Totodată, avocatul a cerut recalificarea faptelor lui Alexei Grecu conform art. 42 alin. (5), art. 186 alin. (2) Cod penal, precum și aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, constând în amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității.

13. La 24 iunie 2020, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelul, inclusiv cel suplimentar, a casat sentința în privința lui Alexei Grecu și a pronunțat o nouă hotărâre prin care acesta a fost condamnat conform art. 42 alin. (5) și art. 186 alin. (5) Cod penal la o pedeapsă de șapte ani de închisoare, cu executare într-un penitenciar de tip semiînchis.

14. La 20 august 2020, avocatul Vasile Albu a declarat recurs, solicitând casarea sentinței și a deciziilor instanței de apel din 06 noiembrie 2018 și 24 iunie 2020, în ceea ce îl privește pe Alexei Grecu. El a cerut pronunțarea unei noi hotărâri prin care faptele acestuia să fie recalificate conform art. 42 alin. (5) și art. 186 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, sub forma unei amenzi sau a muncii neremunerate în folosul comunității.

15. La 26 ianuarie 2021, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursul, a casat decizia și a dispus rejudecarea cauzei de către curtea de apel. Instanța de recurs a constatat erori de drept comise de instanța de apel în decizia sa, inclusiv încălcarea principiului *ne bis in idem*, prin condamnarea inculpatului Grecu pentru aceeași faptă, depășirea limitelor învinuirii, schimbarea circumstanțelor de fapt și a încadrarea juridică fără motivație, contradicții între motivare și dispozitiv, nepronunțarea asupra tuturor motivelor de apel și utilizarea unor probe neverificate în instanța de apel.

16. La 17 octombrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins, ca fiind depuse peste termen, apelurile avocatului Vasile Albu din 14 noiembrie 2019. Instanța a reținut că, în prima instanță, inculpatul Alexei Grecu a fost prezent la unele ședințe de judecată și a depus declarații cu referire la învinuire în prezența avocatului. Ulterior, inculpatul s-a sustras de la ședințele de judecată și, prin încheierea instanței din 28 iulie 2016, a fost anunțat în căutare. Instanța a subliniat, că sentința a fost pronunțată integral la 19 aprilie 2017, publicat pe portalul instanțelor judecătorești la 20 aprilie 2017. Alexei Grecu și avocatul acestuia nu au contestat sentința cu apel în termen de 15 zile. Ulterior, instanța de apel, examinând apelul procurorului, s-a expus și în privința lui Alexei Grecu, reducându-i pedeapsa stabilită prin sentință de la opt la șapte ani de închisoare. Examinarea cauzei în apel și adoptarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018 s-au desfășurat cu participarea avocatului care a oferit asistență juridică în interesul inculpatului Alexei Grecu, iar decizia instanței de apel nu a fost contestată cu recurs în interesele lui Grecu. Decizia motivată a fost pronunțată la 14 decembrie 2022.

17. La 30 decembrie 2022, avocatul Ilie Gîlcă, contractat de mama condamnatului, în numele lui Alexei Grecu, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2022, a sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Central, din 19 aprilie 2017, și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2018. Avocatul a cerut rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se aplice prevederile art. 79 din Codul penal și să i se stabilească lui Alexei Grecu o pedeapsă sub forma unei închisori de cinci ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de doi ani. Avocatul a susținut că apelul a fost depus în termen, argumentând că avocatul care a depus apel a luat cunoștință de sentința din 19 aprilie 2017 abia la 31 octombrie 2019, iar apelul a fost depus pe 14 noiembrie 2019. În ceea ce privește pedeapsa, avocatul a subliniat că, la momentul săvârșirii faptei, Alexei Grecu avea 20 de ani și a recunoscut integral vinovăția. Avocatul a mai precizat că partea vătămată, care a solicitat admiterea apelului, a menționat că Alexei Grecu este singurul inculpat care a reparat prejudiciul material și moral, achitând deja 6.000 de euro. Partea vătămată nu mai are pretenții față de inculpat și nu solicită o sancțiune severă.

18. La 10 martie 2025, condamnatul Alexei Grecu a depus recurs împotriva deciziei curții de apel din 06 noiembrie 2018, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 2), 4) și 6) Cod de procedură penală (în vigoare după 01 septembrie 2023). Condamnatul solicită casarea sentinței din 19 aprilie 2017 și a deciziei instanței de apel din 06 noiembrie 2018, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat, pe motiv că acțiunile sale nu întrunesc elementele infracțiunii. Potrivit recursului, condamnatul susține că a aflat de decizia instanței de apel abia la 15 ianuarie 2025, când i-a fost comunicată de avocatul ales de mama sa, menționând că nu i-a fost adusă la cunoștință sentința din cauza faptului că a fost plecat peste hotare. De asemenea, condamnatul afirmă că nu este vinovat și că instanțele de fond au apreciat în mod nerezonabil probele administrate în cauza penală.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art. 402 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală prevăd următoarele:

„(1) Termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

(5) Dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.”

20. Art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că

întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei”

21. Art. 404 alin.(1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.”

22. Articolul 230 alin. (2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.”

23. Până la 01 septembrie 2023, termenul de recurs era de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Codul de procedură penală nu prevedea repunerea în termen a recursurilor împotriva deciziei instanței de apel, însă Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9/2009 prevede în pct. 9 și 25 următoarele:

„9. ...În cazul în care recursul este depus peste termenul prevăzut de lege, instanța este obligată să stabilească motivele întârzierii și, dacă constată motive întemeiate, va trimite recursul pentru judecare.

Motive întemeiate pot fi: existența cazului fortuit sau a forței majore, fie existența unei alte cauze care a pus titularul recursului în situația de a nu putea acționa în conformitate cu interesele sale și în lipsa căreia ar fi acționat în conformitate cu aceste interese. De exemplu, inculpatului i-a fost înmînată mai târziu ... copia de pe sentința tradusă în limba maternă sau în limba pe care o cunoaște.

25. ... Recursul este tardiv atunci când a fost declarat peste termenul stabilit în art. 422 CPP, excepție fiind condițiile repunerii în termen.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

a. Recursul avocatului

24. Recursul avocatului a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

25. Recursul avocatului a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală și vizează două aspecte principale: termenul de declarare a apelului și individualizarea pedepsei. Conform recursului, avocatul susține că apelul a fost declarat în termenul de 15 zile prevăzut de legislația în vigoare. În ceea ce privește pedeapsa, avocatul consideră că aceasta este prea severă și că instanța de apel nu a luat în considerare circumstanțele excepționale ale cauzei, respectiv faptul că inculpatul Alexei Grecu avea doar 20 de ani la momentul săvârșirii faptei.

26. Completul de judecată notează că inculpatul Alexei Grecu a fost prezent la majoritatea ședințelor de judecată în perioada iunie 2014 - iulie 2016. Toate probele acuzării au fost analizate în prezența acestuia, iar la 31 mai 2016 a făcut declarații cu privire la învinuirea ce i se aducea, fiind asistat de avocatul ales, Cristina Burlac. Începând cu 07 iulie 2016, Alexei Grecu nu s-a mai prezentat la ședințele de judecată. Conform informațiilor prezentate de organele de poliție (vol. 3, f.d. 105), acesta a părăsit teritoriul Republicii Moldova prin regiunea transnistreană și se află în prezent pe teritoriul Federației Ruse. Prin încheierea instanței de judecată din 28 iulie 2016, acesta a fost anunțat în căutare, cu aplicarea măsurii preventive arestul preventiv, din momentul reținerii. Sentința a fost pronunțată la 19 aprilie 2017 în absența inculpatului și publicată pe portalul instanțelor de judecată la 20 aprilie 2017.

27. La 03 mai 2017, 04 mai 2017 și 17 mai 2017, sentința a fost contestată de către procuror, avocații inculpaților Ion Barbă și Valeriu Casianenco, precum și de către avocatul părții vătămate. În instanța de apel, interesele inculpatului Alexei Grecu au fost reprezentate de avocatul din oficiu Ion Popescu (vol. 5, f.d. 23). Instanța de apel, examinând apelurile, a casat sentința, în partea referitoare la latura penală și civilă, inclusiv în privința condamnatului Alexei Grecu, reducându-i pedeapsa cu închisoarea de la opt la șapte ani. Condamnatul și avocatul acestuia nu au contestat decizia instanței de apel cu recurs (a se vedea para. 10).

28. În perioada în care cauza era examinată în ordine de recurs, avocatul Vasile Albu a intervenit în proces în interesele lui Alexei Grecu, în baza contractului de asistență juridică încheiat la 18 octombrie 2019 cu bunica acestuia, Liubovi Grecu (vol. 5, f.d. 216). Conform legislației în vigoare, apelul putea fi depus în termen de 15 zile de la pronunțarea sentinței integrale (a se vedea para. 16), iar acesta curgea de la data pronunțării sentinței integrale, nu de la înmânarea sau comunicarea sentinței. Instanța reiterează că părțile au obligația de diligență de a se interesa de soarta cauzelor sale (dec. CtEDO *Van Harn v. Germania*, 2007), iar nerespectarea acestei obligații îi poate lipsi de dreptul de a cere repunerea în termenul de atac. Inculpatul ar fi trebuit să se informeze despre soarta cauzei sale și să exercite apel în cel mai scurt timp de aflarea despre sentință.

29. Cererea de apel, însă, a fost depusă după mai mult de doi ani, de la pronunțarea sentinței. Avocatul recurent, Ilie Gîlcă, a susținut că apelul a fost depus în termen, deoarece avocatul Vasile Albu a luat cunoștință de sentință la 31 octombrie 2019. Instanța consideră că acest argument este insuficient pentru repunerea în termenul de apel. Condamnatul Alexei Grecu cunoaștea că în privința sa era în curs de judecare o cauză penală, care, la momentul în care s-a sustras de la prezența în instanța de judecată, era pe final de examinare. Sentința a fost pronunțată integral la 19 aprilie 2017 și plasată pe portalul instanței pe 20 aprilie 2017. Condamnatul nu se afla în detenție și avea acces la internet. Acesta avea posibilitatea reală de a accesa sentința pe portalul instanțelor de judecată. În cazul în care nu era prezent în țară, el urma să-și angajeze un avocat, așa cum a făcut-o doi ani mai târziu.

30. Completul reiterează că, conform art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, înlocuirea apărătorului nu atrage automat după sine stabilirea termenului de apel. Avocatul doar poate depune un apel suplimentar, cu condiția că inculpatul a declarat apelul în termen. La data depunerii apelului de către avocat, termenul de apel pentru inculpat expirase.

31. Completul constată că soluția instanței de apel de a respinge cererea de apel ca fiind depusă tardiv este corectă. Prin urmare, recursul avocatului urmează a fi respins ca fiind inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

b. Recursul condamnatului

28. Condamnatul solicită casarea deciziei curții de apel din 06 noiembrie 2018. Potrivit legislației în vigoare la data pronunțării deciziei instanței de apel, termenul de exercitare a recursului era de 30 de zile, calculat de la data pronunțării deciziei motivate. Această interpretare este susținută de pct. 9 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 9/2009, care stabilește că termenul de recurs curge de la momentul în care partea are posibilitatea efectivă de a cunoaște considerentele hotărârii pentru a formula motivele recursului. De asemenea, instanța subliniază că momentul primirii deciziei de către recurent nu influența curgerea termenului procedural. Totuși, în cazul în care recurentul nu a fost în măsură să respecte termenul legal din motive temeinice, acesta avea posibilitatea de a solicita repunerea în termen, în condițiile prevăzute de lege.

29. Recurentul susține că a luat cunoștință de decizia Curții de Apel abia la 15 ianuarie 2025, fiind informat de avocatul contactat de mama sa. Acest argument nu poate justifica repunerea în termenul de declarare a recursului, având în vedere că inculpatul s-a sustras de la proces și nu a manifestat diligență în a se informa despre evoluția cauzei sale penale. Condamnatul avea obligația pozitivă de a se interesa de mersul procesului penal, mai ales în contextul în care acesta cunoștea că împotriva sa era inițiată o procedură judiciară. Inacțiunea sa nu poate fi pusă în sarcina autorităților judiciare și nu constituie un motiv temeinic pentru repunerea în termenul de recurs.

30. Mai mult, nu este plauzibilă versiunea că condamnatul ar fi luat cunoștință de decizia instanței de apel abia în ianuarie 2025. Anterior, un alt avocat contactat de rudele sale a declarat apel în numele condamnatului. Acest aspect demonstrează că, în realitate, familia sa avea cunoștință despre proces, iar inculpatul ar fi putut, cu un minim de diligență, să se intereseze despre acesta. De asemenea, inculpatul este responsabil pentru raporturile sale cu avocații pe care și-i angajează. Dacă a ales să nu mențină legătura cu apărătorii desemnați sau să nu întreprindă demersuri pentru a se informa despre stadiul cauzei, această pasivitate nu poate constitui un temei pentru repunerea în termenele legale de contestare a hotărârilor judecătorești. Prin urmare, recursul este tardiv.

32. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile avocatului Ilie Gîlcă și a condamnatului Alexei Grecu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2022 și a deciziei din 06 noiembrie 2018.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Vladislav Gribincea